

krajinu, našu krajinu, aj tam dole v jáchymovských baniach, vo väzenskej samotke, pred nespravodlivými súdmi.

Nezostane to zabudnuté ani na tomto svete.

Milý Ferko, nech Boh prijme Tvoju dušu v milosti, nech Ti večné svetlo svieti.

Máj 2001

Za Antonom Neuwirthom

O pustil nás Anton Neuwirth a len teraz pocítíme, ako nám bude chýbať. Jeho slová, postoje, odporúčania niesli v sebe odkaz kľúčových udalostí 20. storočia. Sám pre seba postavil ten odkaz do názvu svojich pamäti: Liečiť zlo láskou. O veľkosti Antona Neuwirtha svedčí, čo všetko liečil láskou: jedna jeho babička zahynula v Osvienčime (alebo cestou do Osvienčimu). On sám bol v roku 1953 odsúdený za „špionáž pre Vatikán“ (katolícke aktivity) na 12 rokov, z ktorých si odsedel sedem. Keď bol v 90. rokoch slovenským veľvyslancom pri Sv. Stolicy, pápežov tajomník arcibiskup Dziwisz žartovne poznamenal, že aspoň teraz môže robiť špionáž vo Vatikáne. Ako väzeň v Leopoldove pôsobil ako lekár na ošetrovni a videl zblízka všetko utrpenie, ktoré hnalo väzňov až k samovraždám.

Dotkol sa aj opačných polov storočia. Za slovenského štátu spoznal chorvátskeho jezuitu pátra Kolakoviča a zaradil sa do jeho Rodiny, zárodku budúcej tajnej cirkvi. V rokoch 1947 - 48 vykonával aspirantúru z biochémie u prof. Carrera v Zürichu, neskoršieho nositeľa Nobelovej ceny za chémiu. Ako veľvyslanec vo Vatikáne sa

opakovane dostával do blízkosti pápeža Jána Pavla II., pretože bol uznávaným členom vatikánskeho diplomatického zboru. Ján Pavol II. mu udelil vyznamenanie Veľkokríž rytierskeho rádu Pia IX.

V rokoch 1992 – 1994 bol poslancom Národnej rady. Dožil sa, že jeho dcéra sa stala poslankyňou Európskeho parlamentu. Od roku 1993 bol čestným predsedom KDH.

Za slovenského štátu potreboval prezidentskú výnimku, aby mu nehrozila deportácia do koncentračného tábora, ale nenadával na slovenský štát. Za komunizmu strávil roky vo väzení a ani na slobode sa nemohol pracovne plne uplatniť, ale nenadával na komunistov. Liečil zlo láskou. Nie iba abstraktnou. Založil si rodinu. S manželkou (už nebohú) vychovali štyri deti. Z Univerzity v Zürichu, napriek ponukám zamestnania a vyhliadkam na vedeckú kariéru, sa vrátil do Československa v novembri 1948. Tu ho zavreli, ale tu mal svoj domov.

Anton Neuwirth je príkladom, že človek je viac než všetky ideológie a viac než všetky sociálne inžinierstva. Že sa im dokáže postaviť. Dokázal sa im postaviť, pretože bol hlboko veriaci. Akoby v ňom pokračovali dlhé židovské dejiny, v ktorých sa už všetko aspoň raz stalo. Spojené s kresťanstvom, kde Boh hovoril k ľuďom ľudskou rečou Krista a v podobenstvách z každodenného života. Také základy dávajú človeku nadhľad nad udalosťami a pokoj.

Anton Neuwirth bol Európan. Jeho duchovný obzor bol väčší než Európa, preto mohol vnímať náš kontinent ako dôverne známe územie, kde Bojnice mali rovnaký význam ako Paríž.

Anton Neuwirth prišiel do večnosti, ale jeho múdrosť a jeho pokoj zostanú s nami. Pretože spravodliví žijú naveky (Kniha múdrosti).

Uverejnené v denníku SME, 25. septembra 2004